

osebnosti, Gore — področje velikih odločitev, Na poti v višine in k Bogu, Amerikanec in murke itd.).

Omenimo še sestavek »Kranjska Sibirija«, v katerem v uvodu piše: »Narava je vtisnila marsikakemu kraju izreden značaj. Ko slišiš dotično ime, se takoj spomniš posebnosti tistega kraja. Bled štejejo za raj Kranjske dežele, v Kropi je konec sveta, Leše pri Tržiču primerjajo glede milega podnebja z Vipavo, Ratečam na Gorenjskem pa pravijo Kranjska Sibirija...«

Jožef Lavtižar potem podrobno in zelo pregledno opiše to območje.

Jana Vidic nam predstavi ogrožene živalske vrste v Sloveniji.

Ob zaključku tega delnega prikaza vsebine koledarja omenimo še sestavek »Narodni park Logarska dolina — Okrešelj«, čigar avtor je **Stane Peterlin**.

V PV št. 2/1994 predsednik **Andrej Brvar** odgovarja na ugovor nekaterih, ker je upravni odbor PZS dal v najem neko parcelo v Logarski dolini. G. predsednik poudarja, da sta tako Nadzorni odbor PZS kot Komisija za splošne akte pri UO PZS ugotovila, da je bila oziroma je ta sporna parcela vključena v zemljiški knjigi kot last PZS in PZS lahko s njo razpolaga.

V tem sestavku pa dobimo odgovor, kako je ta zemljišča pridobila Savinjska podružnica SPD v letih 1931 in 1932.

V sestavku avtor uvodoma poudarja, da smo leta 1991 pozabili na 60-letnico nastajanja Narodnega parka Logarska dolina — Okrešelj.

Avtor navaja, da dosedaj ni uspelo natančneje ugotoviti, kdaj in kako se je v Savinjski podružnici SPD porodila zamisel, da bi od Ljubljanske škofije odkupili ozemlje v zgornjem kotu Logarske doline z delom Orešlja ter ga namenili ohraniti gorske narave. **Janko Orožen** omenja, da je imela Podružnica namen Okrešelj spremeniti v naravni park. To idejo je imel že **Kocbek**.

Bila so dolgotrajna prizadevanja in 12. aprila 1931 je bila podpisana pogodba med Ljubljansko škofijo in Savinjsko podružnico SPD v Celju.

Avtor v sestavku potem podrobno predstavlja to pogodbo. Objavljena je reprodukcija dela pogodbe.

Objavljena je slika table »Narodni park«, ki je bila na stari koči ob vstopu v Logarsko dolino.

Savinjska podružnica je dosegla svoj namen: v last je za narodni park pridobila zemljišče, ki ga je namenila varstvu narave. Ali je med temi zemljišči danes sporna parcela, ni toliko pomembno, važno bi bilo samo naglasiti, kako je SP SPS pridobila zemljišča in verjetno tudi to sporno parcelo.

Bolje je, da prepišemo zaključek prispevka:

»... Morda pa bi bila Planinska zveza Slovenije

(ali pa Planinsko društvo Celje) še pripravljena obuditi in voditi pobudo, da bi prišlo do uresničitve nad 60 let stare zamisli o pravem narodnem parku na ozemlju Savinjskih ali Kamniških Alp? Njeno majhno, le 426 hektarov veliko, vendar z entuziazmom predhodnikov za narovarstvene namene pridobljeno ozemlje naj bi bilo jedro in motiv za obnovitev velike ideje.« Predstavili smo Koledar, opozorili na idejo o parku na Okrešlju in v Logarski dolini. Podprimo idejo, in to kljub temu, da so Okrešelj »vrgli« iz Slovenske planinske vezne poti.

Franc Ježovnik

Slovo od Himalaje

Dne 9. septembra 1991 je umrl **Karl M. Herrligkofer**, njegova knjiga »Slovo od Himalaje« s podnaslovom »Uspeh in tragedija na K2 in Broad Peak«, ki jo je izdala Münchenska založba Bruckmann (knjiga stane 43 švicarskih frankov), pa je avtorjeva zapuščina.

Kdorkoli govori o Himalaji, mora nujno govoriti tudi o Herrligkoferju, tem znamenitem vodju odprav. Vsakdo, ki se ukvarja s tem, pa mora s presenečenjem ugotoviti, da so šele po velikanskem trudu in naporih možni veliki dosežki, kar je nekako v nasprotju s sedanjimi splošno veljavnimi normami in spoznanji.

Poročila o zadnji Herrligkoferjevi odpravi leta 1986 na K2 in na Broad Peak naj bi brali kot resna poročila in jih ne bi smeli razumeti kot literarni sladkorček visokega razreda. Marsikaj je napisano o nesporazumih, nesoglasjih, sovražnostih, skratka, o vsem, kar na koncu koncev spada k vsakdanjiku odprave. Fotografije so takšne, da bi bile lahko bralcem všeč iz več vzrokov. Na koncu pa knjigo zaključijo kronika Herrligkoferjevih odprav, kar je pomemben dokument pri raziskovanjih Himalaje.

društvene novice

In memoriam: Dr. Ante Rukavina

V mojem stanovanju je 29. januarja zazvonil telefon. Dvignil sem slušalko in na drugi strani slišal jok in hlipanje.

— Kdo je? Kdo kliče? Kaj se je zgodilo? — sem presenečen spraveval.

— Jaz sem, Ana, Ana Medarić iz Zagreba.

Saj se me spominjaš z našega potovanja na Durmitor in Taru, — mi je med solzami odgovorila Ana. — Zgodila se je nesreča: naji-

nega skupnega prijatelja doktorja Anteja Rukavine iz Gospića ni več med živimi. Peš je šel skozi mestni park Kolakovac, ko sta se ob pol dveh popoldne nanj podrla dve veliki smreki. Prepeljali so ga v gospiško bolnišnico, vendar ga zdravniki niso mogli rešiti. Smreke so poškodovala sovražnikove granate, prelomili pa sta se in padli, ker je bila takrat močna burja.

Najprej nisem mogel verjeti tej tragični vesti, potem sem začel dojemati.

Malo je ljudi, ki so tako ljubili gore, kot jih je **dr. Ante Rukavina**, veterinar in direktor Veterinarske postaje v Gospiću od leta 1964 do 1983, ki je imel še predvsem rad svoj Gospić, čigar uso- do je delil tudi pod granatami. Rad je imel svojo Liko in Velebit. Tej gori, ki je za Hrvate enako sveta, kot je za Slovence Triglav, je Ante pripadal z vsem svojim bitjem. Kadarkoli je izšla hrvaška planinska revija Hrvatski planinar, sem najprej pogledal, kaj je naš Ante spet lepega napisal o Velebitu.

Ob neki priložnosti sem mu navdušen nad njegovimi prispevki v pismu povedal, da je on za Velebit to, kar je bil Italijan Amerigo Vespucci za Ameriko.

Hrvaški planinci in planinci njegovega matičnega društva Visočica, pa ne samo oni, ampak celotna hrvaška planinska organizacija, so naenkrat in nepričakovano ostali revnejši za plemenitega človeka, ki vsega tistega lepega, kar je doživel in občutil v gorah, ni obdržal samo zase, ampak je to vedno želel povedati še drugim s številnimi predavanji ter pustiti napisano sled o tistem, kar je videl na svojih planinskih potepanjih. Pogosto je dejal: »Kolikor več človek hodi po Velebitu, toliko bolj ga privlači, toliko dražji mu je in lepši.«

Pet vrhov v južnem Velebitu, ki so bili do takrat brezimni, je na njegov predlog in na njegovo pobudo dobilo ime: Petar Zoranić, Brundo, Ivanov vrh, Ognjište in Pogača.

Dr. Ante Rukavina, veterinar, planinec in hrvaški književnik, nam je zapustil tri knjige potopisov in esejev o Velebitu. V knjigo Po velebitskih stezah, ki je bila prvič objavljena leta 1979, je uvrstil izbor potopisov in esejev o Velebitu. Drugo izdajo iste knjige so natisnili leta 1991. Zgodovinska in potopisna preučevanja o velebitskih verskih objektih je pripravil za objavo leta 1989, ko je bila ta knjiga z naslovom Zvonovi pod zvezdami tudi natisnjena. V knjigi Baške Oštarije in širša okolica, natisnjeni leta 1991, je izbor esejev in potopisov o osrednjem delu Velebita.

Še dve knjigi dr. Anteja Rukavine čakata na natis. Avtor je eni dal naslov Po velebitskih vrhovih, drugi pa Iveri s planinskih jas, medtem ko je v tretji literarno obdelal doživljaje, raziskovanja in srečanja, povezana z njegovim veteri-

narskim poklicem in ji dal naslov Konji, vranci razigrani.

Koliko načrtov pa je pokojni Ante še imel, a mu jih je smrt v 66. letu življenja preprečila!

Žalosten je bil ponedeljek, 31. januarja letos v Gospiću, kjer se je dr. A. Rukavina rodil 4. oktobra 1928 in kjer je leta dolgo deloval in dosegal pomembne uspehe pri razvoju živinoreje in veterinarstva v Liki.

Na zadnjem slovesu od svojega sina in rodoljuba ter zaslužnega meščana se je zbralo nekaj tisoč ljudi. Prišli so z vseh strani: iz Otočca, Karlobaga, Perušića, Senja, Zagreba, največ pa jih je bilo iz Gospića, katerega zgodovino je dr. Rukavina prav tako hotel popisati.

— Boleče je spoznanje, — mi je pisala njegova hčerka Nina, — da našega očka ni več. Tolažimo se z mislimi, da je na enem od svojih planinskih potepanj po Velebitu in da se bo kot vedno vrnil.

Tomislav Jagačić

Pavletu Juriću v spomin

Ne samo naše Planinsko društvo Ruše, tudi mnogi planinci in alpinisti drugod po Sloveniji in prek njenih meja smo izgubili prijatelja in vzornika. V pričetku zlate jeseni svojega življenja je letošnjega 2. februarja odšel od nas, hudo nam je za njim, ven-

dar je bilo njegovo življenje, četudi prekratko, tako polno lepote duha in narave, da lahko rečemo, da ga je zares znal živeti. Živeti z opojnostjo in bogastvom narave.

Padel je še en stebler našega planinskega društva, dolgoletni član upravnega odbora in v letih 1979 do 1982 predsednik društva.

Rojen 10. oktobra 1935 se je **Pavle Jurić** že v študentskih letih v Ljubljani zaljubil v planine. Kot član Planinskega društva Univerza, kasneje Akademskega planinskega društva Univerza, je prosti čas preživljal na planinskih taborih v Tamarju in kot tak imel nekaj časa na skrbi oskrbništvu Tamarja pod Jalovcem. Dolina Tamarja z okoliškimi vrhovi Poncami, Travnikom in Jalovcem je takrat postala njegov najljubši planinski kotiček, kamor se je nenehno vračal.

Prav tam v Tamarju se je vsak zadnji konec tedna v maju redno srečeval s svojimi planinskimi prijatelji iz študentskih let. Obujali so spomine na prehojene poti in preplezane stene ter vsakič opravili skupno turo na Kotovo sedlo. Teh srečanj se je Pavel izredno veselil in nam o njih z navdušenjem pripovedoval.